

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks: 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

14/360

Saksbehandler
Marie Catrin Kristiansen
Miljøvernnavdeling

Innvalgtelefon
73 19 92 11

Vår dato
22.05.2015
Deres dato
22.04.2015

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2015/3256-421.3
Deres ref.
4513/2015/L12/THOENG

Ørland kommune
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Uttalelse - dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for del av eiendommen Skardet - Ørland 74/6

Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt ovennevnte sak til uttalelse. Det foreligger følgende merknader fra fagavdelingene.

Landbruk og bygdeutvikling

Det søkes om midlertidig og tidsavgrenset dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for bruk til areal for midlertidig ilandføring, areal for lager av masse og areal til transporttrasè. Tidsperioden for dispensasjonen er 10 år. Hensikten med søknaden er å kunne tilby ilandføring og lagring av masser i forbindelse med både sivil og militær utbygging i kommunen.

Arealet som søknaden gjelder er på om lag 20 dekar, og per i dag er det bruk til beite. Etter det vi kan se er i hvert fall deler av dette arealet registrert som fulldyrket areal, jf. Skog og landskap sine gårdskart. I søknaden er det opplyst at det vil være en forutsetning at jordbruksarealet kan tilbakeføres. Arealbehovet til vei går ikke fram av sakspapirene og må etterspørres. Arealet vil være betydelig og kan anslagsvis berøre 10- 15 dekar dyrkajord.

I følge vedleggene i saken framgår at det er behov for tilførsel av store mengder steinmasser til utbygging av flybasen.

Vi kan ikke se at det er vurdert alternativer til å lagre masser på dyrket jord. Med grunnlag i omdisponeringsforbudet i jordloven § 9 og de overordnede signalene om et sterkt jordvern, frarår vi at det gis dispensasjon slik det er søkt om. Vi ber om å bli holdt orientert om kommunens videre behandling av saken.

For det tilfellet at kommunen vurderer å ta i bruk jordbruksarealer til dette formålet, må følgende forhold hensyntas:

For å sikre en vellykket tilbakeføring til en standard for matproduksjon minst på høyde med det som var før tiltaket, så kreves en detaljert plan for gjennomføringen. Der skal angis de ulike prosesser som inngår med framdriftsplan for tilbakeføringen, kontrollmuligheter og ansvar for gjennomføringen. Ved tilsvarende tiltak der dyrkajord midlertidig brukes til lagring og transport har vi erfaring for at en slik plan er avgjørende for å unngå redusert produktivitet på arealene i framtida. I dette tilfellet vil det være naturlig

å ha fokus på fare for jordpakking og behov for å grøfte eller løse undergrunnen på nytt. Eventuelle eksisterende dreneringssystem må reetableres.

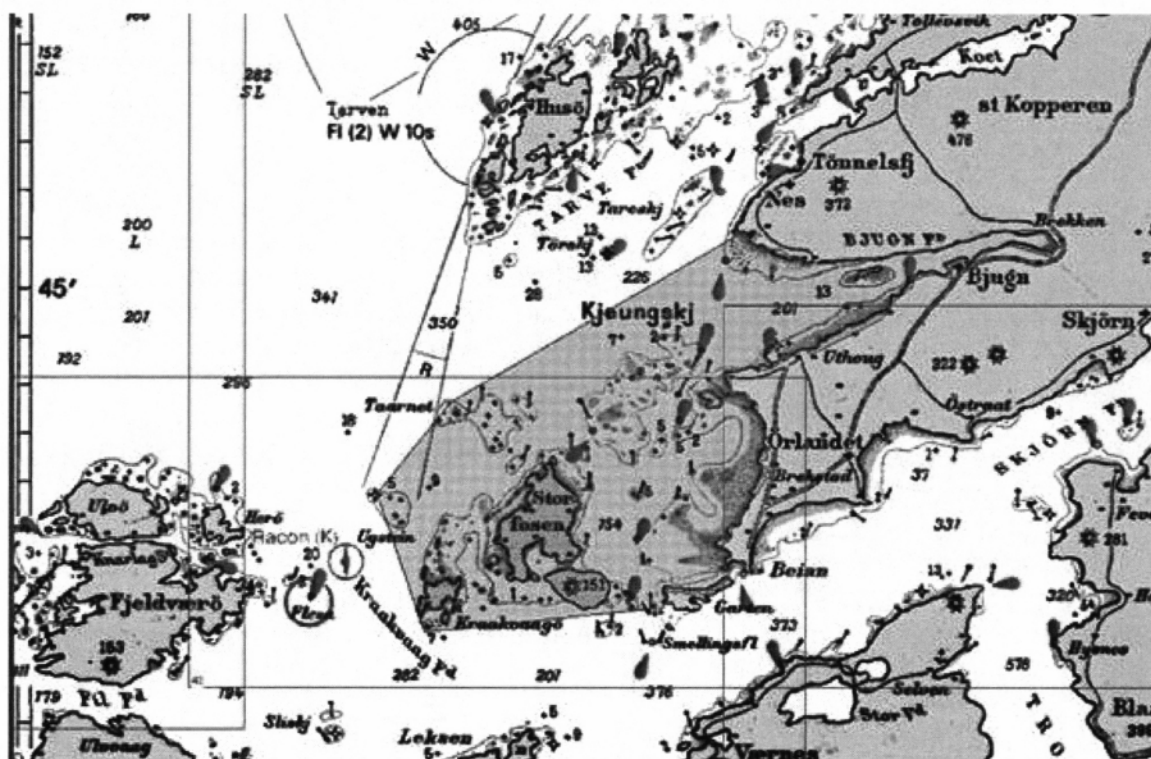
Tilbakeføringen av matjorda må også utføres etter en plan, og under værforhold som ikke forringer jordstrukturen unødig. Det bør kreves framlagt en slik landbruksfaglig plan i videre saksbehandling.

Miljøvern

Fylkesmannen mener søknaden er mangelfull med tanke på hvilke konsekvenser omsøkt tiltak vil ha, og det foreligger ingen plan over hvorvidt det er mulig å tilbakeføre området etter endt bruk. Fylkesmannen stiller seg noe tvilende til om et slikt tiltak kan betegnes som midlertidig og tidsavgrenset.

Området hvor tiltakes søkes gjennomført ligger innenfor grensene til det foreslåtte marine verneområdet **Kråkvågsvaet – Grandefjæra – Bjugn fjorden** som ligger i Ørland og Bjugn kommune.

Planområdet er på ca. 141 km² og strekker seg fra Festholmen (Bjugn) i nord til Storfosna (Ørland) i sør, samt fra Botngård (Bjugn) i øst til Kråkvåg (Ørland) i vest. Se kart under.

De marine verdiene i området er i stor grad knyttet til de mangfoldige bunnforholdene, med store tidevannsarealer og grunne partier med sand og skjellsand, og de dypere partier med skjellsand, sand og mudderbunn, som er svært viktige funksjonsområder for fugl og fisk. I tillegg finnes det områder med tareskog, og store områder med tang i de grunne tidevannsområdene. Tareskogen og de grunne partiene med skjellsand og mudderbunn er viktige funksjonsområder for både fugl og fisk i området, og kan ses i sammenheng med verneområdene (og Ramsar) Grandefjæra, Hovsfjæra, Innstrandfjæra og Kråkvågsvaet som er fredet pga. det rike fuglelivet.

Det marine verneområdet er også foreslått som referanseområde for forskning og undervisning.

Om naturtypene skjellsand/bløtbunn

Store flater med mudder, leire eller sand, som i dette området, er svært viktig for livet i havet og for fugl. Naturtypen skjellsand/bløtbunn som er registrert i dette området er også klassifisert til å ha en A-verdi (Svært viktig).

Svært mange arter muslinger, børstemark og pigghuder lever i slike områder. På fjæresjø plukker vadefugler små dyr fra sedimentene, og på flo trekker mange fiskearter inn på matjakt. De fleste Ramsarområdene våre er i bløtbunnsområder, og er internasjonalt viktige områder for fugl.

Bløtbunnsområder i fjæresonen er også de viktigste beiteområder for den truede fiskearten sjøørret.

Naturtypen har svært høy produksjon og vanlige arter er fjæremark, sandmusling, knivskjell, hjertemusling, pelikanfotsnegl, tårnsnegl, sjøstjerner og sjøpiggsvin. De fleste artene lever nedgravd og områdene ser derfor på overflaten ikke særlig rike ut. Av planter så er det ofte kiselalger, dinoflagellater og blågrønnalger som dominerer.

Ålegrasenger finnes ofte i slike bløtbunnsområder. Det er blant annet registrert forekomster av ålegrasenger i Innstrandfjæra, både utenfor og innenfor verneområdet. Og det er en stor sannsynlighet for at det også finnes forekomster i det planlagte havneområdet. Ålegraseng er en naturtype som er blitt foreslått som en utvalgt naturtype i Norge, og er et svært viktig habitatområde for blant annet kreps og fisk.

Bløtbunnsområder blir bare mer og mer sjelden i Norge, spesielt i Trondheimsfjorden, og er dermed svært viktige å ta vare på. Eksempler på dette er Ranheimsfjæra som ble gjenfylt til boligbygging var et svært rikt bløtbunnsområde, Orkanger, samt flere steder i Nord-Trøndelag.

For de foreslåtte marine verneområdene er det vedtatt midlertidige retningslinjer for behandling av saker som kan berøre kandidat områder til plan for marine beskyttede område. Disse ble fastsatt av Miljøverndepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet den 6.april 2005.

Disse retningslinjene gjelder for Miljøverndepartementets, Fiskeri- og kystdepartementets, Nærings- og handelsdepartementets og Olje- og energidepartementets fagmyndigheter.

I retningslinjene står det blant annet:

«Nye aktiviteter eller inngrep eller utvidelse av eksisterende aktiviteter som kan føre til varig skade i forhold til aktuelt verneformål og verneverdier i området skal så lang som mulig unngås.»

Eksempler på aktiviteter eller inngrep som kan medføre varig skade i forhold til de fleste aktuelle verneformål og verneverdier:

- Sprengninger og boringer i sjøbunnen
- Uttak av masser som skjellsand, sand og grus

- *Mudring, dumping og deponering*
- *Etablering av faste installasjoner av noe omfang i tidevannssonen og på sjøbunnen, som moloer, kaianlegg, rørledninger og bølge- og tidevannskraftverk.*

Fylkesmannen anser at en utbygging av havn o.l. i det foreslåtte marine verneområdet vil kunne føre til varig skade i forhold til det aktuelle verneformålet. Det vil mest sannsynlig ikke være mulig å restaurere et slikt område etter utgraving, utfyllinger o.l.

Konklusjon

Fylkesmannen vil med bakgrunn i det overnevnte sterkt fraråde at det gis tillatelse til omsøkt tiltak. Fylkesmannen vil vurdere å påklage et positivt vedtak.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har sendt uttalelse i eget brev.

Vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven

Fylkesmannen minner om at alle saker som berører natur- og miljø skal vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 (jf. nml. § 7). Før det fattes vedtak i saken må det skriftlig redegjøres for hvordan prinsippene §§ 8-12 er vurdert. Manglende synliggjøring av dette vil regnes som en saksbehandlingsfeil.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f)
miljøverndirektør

Marie Catrin Kristiansen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:

Sør-Trøndelag fylkeskommune v/ Heidi Flatås HER